

Statutter for Yaras Birkelandpris

Hensikt

Birkelands innovative entreprenørskap førte til grunnleggelsen av det som i dag er Yara. Han var en visjonær forsker med evner utenom det vanlige og vilje til å gjennomføre. Yaras Birkelandpris ble etablert for å gi heder og ære til fremragende studenter, som i Birkelands ånd søker kunnskap – gjerne utenfor veletablerte stier – i forskningsfronten.

Navn

Yara vil hvert år gi NOK 100.000 til Birkelandkomiteen for utdeling av en pris i fysikk eller kjemi. Prisen skal alternere mellom fysikk og kjemi, og deles ut i kjemi i odde årstall og i fysikk i like årstall. Prisen deles ut av Yara's CEO i forbindelse med Birkelandforelesningen og kalles "Yaras Birkelandpris". I tillegg til pengebeløpet får prismottaker et diplom.

Formål og utvalgsriterier.

Prisen skal tildeles et Dr. grads arbeid utført ved et norsk universitet. Arbeidet skal være i tråd med Birkelands forskerfilosofi. Størstedelen av Birkelands forskning var innenfor romforskning, studier av nordlys og magnetisme. Men all hans forskervirksomhet er ledet av grunntankene innovasjon, grensesprenging, nyskaping, kobling mellom teori og empiri, tverrfaglighet, teknologisk nyvinning, miljørelevans. Birkeland så også betydningen av at forskningen skulle føre til anvendelser, og han hadde selv en rekke patenter.

Utvalgsriteriene er knyttet opp mot disse begrepene. Det skal også legges vekt på at arbeidet skal ligge i den internasjonale forskningsfronten. Prisen og utdelingen skal skape interesse for forskning og utvikling på tvers av fagområdene.

Kandidater og forslag

Aktuelle kandidater til Birkelandprisen må ha avlagt doktorgrad ved et norsk universitet i det aktuelle fagområde i løpet av de to siste år. Forskningsgrupper, veiledere og fast vitenskapelige ansatte ved et norsk universitet eller høyskole kan fremme forslag. Forslaget skal inneholde navn på kandidaten, hvor arbeidet er utført, veileder, kandidatens nåværende arbeidsplass, en fylldig beskrivelse av doktorgradsarbeidet og en vurdering av arbeidets relevans innenfor dagens forskning. Kopier av doktoravhandlingen skal vedlegges, enten elektronisk i pdf format, eller i form av tre trykte eksemplarer.

Forslagene sendes til henholdsvis Norsk Fysisk selskap eller Norsk Kjemisk Selskap, avhengig av årets fag. Selskapene sender forslagene samlet til leder av utvalgskomiteen.

Frist for innsending er 15. mai.

Utvalgskomiteens begrunnede innstilling skal leveres til Birkelandkomiteen innen 20. august.

Utvalgskomiteé

Alle innsendte forslag vurderes av en komité på 5 medlemmer, som består av en representant fra Yara, en representant fra Norsk Fysisk Selskap og en representant fra Norsk Kjemisk Selskap. De to øvrige fagrepresentanter oppnevnes av Birkelandkomiteen etter forslag fra henholdsvis Norsk Fysisk og Norsk Kjemisk Selskap. Komiteen ledes av representanten fra Norsk Fysisk Selskap i de årene prisen deles ut i fysikk og av representanten fra Norsk Kjemisk Selskap i årene hvor prisen deles ut i kjemi.

Birkelandkomiteen er ansvarlig for utnevning og fornyelse av komiteen.

Administrasjon

Birkelandkomiteen er overordnet instans for administrasjon av prisen. Norsk Fysisk Selskap og Norsk Kjemisk Selskap er sammen med Birkelandkomiteen ansvarlig for annonsering og bekjentgjøring av prisen til de aktuelle fagmiljøer. Selskapene har ansvar for søknadsprosessen og er bindeledd til utvalgskomiteen i de årene prisen deles ut i deres fagområde.

Mai, 2013